

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyre szaz ára 6 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSEB:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági körgyűlést
követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓNYIVALAT
Városi könyvnyomda-vállalat
Irodájában.

Ide küldendők a kéziratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** — Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

Debreczen sz. kir. város polgármesterének jelentése az 1904-ik évről.

(Folytatás.)

Debreczen sz. kir. város 1905. évi költségelőirányzata:

Főrovat	Bevételi források	Bevétel		Főrovat	Kiadási tételek	Kiadás	
		készpénz				készpénz	
		korona	fillér			korona	fillér
I.	Pénztári maradvány 1904. év végén	12,006	11	I.	Sámsoni birtok	3,037	83
II.	Sámsoni birtok	10,965	—	II.	Szováti	26,780	19
III.	Szováti	130,730	—	III.	Debreczeni	61,938	02
IV.	Debreczeni	371,818	89	IV.	Hortobágyi legelő és rendőrség	143,282	12
V.	Hortobágyi legelő és rendőrség	180,696	12	V.	Ménés	35,512	—
VI.	Ménés	34,894	40	VI.	Erdőség	139,926	92
VII.	Erdőség	235,969	—	VII.	Városi épületek	79,722	21
VIII.	Városi épületek	358,525	07	VIII.	Nagyzerdi fürdő	108	—
IX.	Nagyzerdi fürdő	4,000	—	IX.	Vághóid	46,446	—
X.	Vághóid	98,020	—	X.	Cserép- és téglagyártás.	58,009	76
XI.	Cserép- és téglagyártás.	88,500	—	XI.	Fuvarozás	71,933	20
XII.	Fuvarozás	840	—	XII.	Javadalmak	15,392	30
XIII.	Javadalmak	125,577	88	XIII.	Vám- és piaci jövedelem	8,350	80
XIV.	Vám és piaci jövedelem	76,785	—	XIV.	Szenvedő tőkék kamatai	24,728	—
XV.	Szenvedő tőkék és kamatai	245,966	94	XV.	Közigazgatás	597,575	43
XVI.	Közigazgatás	39,576	29	XVI.	Egyházak és közművelődési int.	348,305	50
XVII.	Egyházak és közművelődési int.	25,034	84	XVII.	Városi rendőrség	304,526	77
XVIII.	Városi rendőrség	9,000	—	XVIII.	színház	226,411	74
XIX.	színház	4,090	—	XIX.	közművek	31,898	24
XX.	közművek	68,456	66	XX.	Árvaszék	130,920	—
XXI.	Árvaszék	350	—	XXI.	Katonai és illetékesi ügyosztály	37,524	76
XXII.	Katonai és illetékesi ügyosztály	2,352	—	XXII.	Betegpótlás	26,884	20
XXIII.	Betegpótlás	—	—	XXIII.		3,212	—
	Összes bevétel	2,198,842	20		Rendes kiadás	2,422,515	99
	Rendkívüli bevétel	3,357,750	—		Rendkívüli kiadás	427,661	08
	Összesen	2,526,634	20		Összesen	2,850,177	07
					Levonva a bevételt	2,526,634	20
					Hiány	323,542	87

A hiány az állami adó százalékaiban talál fedezetet az 1905. évi költségelőirányzatban.

Megállapított pótladó — százelek. Az 1905. évi előirányzatban a bevételi és kiadási rovatból hiányzik a *könyvnyomda*, mivel ezen nyomda 1905. jan. 1-én külön kezelés alá vétettet.

A városi körkemence és táglagyár forgalma 1904. évben:

Nagyteglavető	Vastégla			Csertégla		Különféle téglá						Műtégla			Cserép						
	egyenes	görbe	kőbédél	egyenes	kőbédél	csatorna	bolozat	padlás	kerítés	pékánya	□ burkolat	disztégla	kőgő	simított	présealt			lapos	görbe	kupás	
															□	1/1	1/2				
	darab																				
Maradvány 1900 végén	359,000	—	—	458,100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1904. évi kiadás	350,320	—	—	458,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maradvány 1904 végén	3,780	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Körkemence																					
Maradvány 1903 végén	23,900	35,790	—	169,900	20	107,060	—	15,860	10,580	400	6,060	236	12,610	31,250	5,961	28,400	39,768	9,800	1,750	6,910	
1904. évi bevétel	151,000	49,400	—	130,300,000	620	12,800	5,300	30,200	—	200	—	—	57,300	17,800	16,300	—	597,000	597,000	48,700	100	
Összesen	184,900	85,100	—	130,280,000	640	120,710	5,300	48,150	10,580	700	6,300	236	70,900	49,500	32,161	28,400	597,768	607,000	59,400	7,010	
1904. évi kiadás	177,700	61,000	—	128,268,000	640	24,710	—	31,150	—	—	6,200	—	70,800	48,600	19,425	6,000	4,475	601,000	59,000	6,415	
1904. évi maradvány	6,200	24,100	—	5,150	12	96,150	5,300	15,000	10,580	700	—	236	—	2,450	2,780	21,900	32,288	145,900	50	1,025	

Kimutalás Debreczen sz. kir. város lözsméneséről nemük, koruk kitüntetésével 1904. évről.

A lovaknak				
k o r a	i v a r j a			Összesítés
	kancza	mén	herét	
1883-tól 1900-ig bezárólag:				
Öreg számba	41	27	29	97
4-ed fűk 1901. évi ellés	15	13	6	34
3-ad fűk 1902. > >	22	15	—	37
Tavalyi 1903. > >	15	21	—	36
Választott 1904. > >	6	17	—	23
Összesen:	99	93	35	227

Számadás Debreczen sz. kir. város szénatelepein az 1904. évben levő összes szénabevételekről és kiadásokról:

B e v é t e l		A széna
		métermássa
1903. évről maradt		—
Az 1904. évi termés bevétele		—
Összes bevétel		—
<i>Kiadás:</i>		
1904-ben részletekbe kötöttetett		—
> > jószágok kötetlen állapotban fel- emésztették		—
Összes kiadás		—
<i>Egybevétel:</i>		
Összes bevétel		6600
> kiadás		3987
Maradvány 1904 decz. 31-én		2613

Kimutalás Debreczen sz. kir. város gazdasági törzsgulyájáról nemük, koruk megjelölésével 1904-ben.

A szarvas jószágoknak				
k o r a	i v a r j a			Összesen
	tehen és ősz	bika	tinó	
1891-től 1900-ig bezárólag:				
Öreg számba	39	11	12	62
4-ed fűk 1901. évi ellés	5	3	—	8
3-ad fűk 1902. > >	13	6	6	25
Tavalyi 1903. > >	16	14	6	36
Választott 1904. évi ellés	13	25	—	38
Összesen:	86	59	24	169

Számadás zab bevétel és kiadásról 1904. évben:

B e v é t e l		Zab sulya	
		métermássa	kg.
Maradvány 1903. évről:		945	38
Az 1904-ik évben okmányok szerint többektől vásárolt zabmennyiség ...		1402	35
Összes bevétel		2347	73
<i>Kiadás:</i>			
Hámos lovaknak kiadott		338	—
A ménes lovaknak itthon és a Horto- bágyon adatott		1342	47
Rendkívüli esetekben felhasználott ...		31	38
Összes kiadás		1711	85
<i>Egybevétel:</i>			
Összes bevétel		2347	73
Összes kiadás		1711	85
Maradvány 1904 decz. 31-én		635	88

Debreczen sz. kir. város faforgalmának kimutatása 1904. évről:

	Tölgyfa hasított	Nyárfa		Botfa		Göröcsfa		Vasuti talpfa hasított	Töke angolán kerek	Karó durva	Szilfa egész	Czövekfa	Épületfa 3 méf.	4 méf.	Bel- doka 3 méf.	Szá- doszka 3 méf.	Karambaro 4 méf.						
		hasított	botfa	I. oszt.	II. oszt.	bölg	nyár																
		öl		öl		öl																	
<i>Épesskerti faraktár:</i>																							
Maradvány 1903 végén.	3075¼	358¼	—	658	1841	160	—	—	32	102	83	800	—	—	—	155	114	16	408	—			
1904. évi bevétel.	9437¼	475	—	876¼	1810	83	23¼	—	—	—	600	12¼	8500	952	1160	692	—	—	—	19¼			
Összes bevétel.	12,5129¼	833¼	—	1534¼	3651	243	13¼	—	32	102	83	1400	12¼	8500	952	1160	692	155	114	15	408	19¼	
1904. évi kiadás	11,830¼	622¼	—	1534¼	3651	196¼	23¼	—	4	—	30	800	—	5600	177	97	86	123	114	—	—	18	
1904. évi maradvány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Épesskertben	682¼	211	—	—	—	46¼	—	—	18	102	53	600	12¼	2900	775	1063	606	32	—	—	16	403	1¼
Monostoron	—	—	74	1076	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Apafaján	832¼	23¼	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagyerdőn	165¼	306	—	240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Halápon	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bánkon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fancsikán	8699	112	—	2	2	—	—	—	3826	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	5380¼	2807	74	1321	1321	46¼	70¼	4645	18	102	53	600	12¼	8825	770	1063	911	32	—	—	16	403	7¼

Városi számadások állása.

A pénztárakat a hatóság a törvényben és szervezeti szabályzatban előírt módon megvizsgálta, a vizsgálatot a záradékkal ellátta. A pénztárakban a legpontosabb rend tapasztaltott. Ugy a házi, mint alapítványi pénztárak az év elteltével benyújtották zárószámadásaikat, melyeket az illető szakbizottságok és tanács, végül a törvényhatósági bizottsági közgyűlés szabályszerűen letárgyal és azután jóváhagyás végett a belügyminisztériumhoz felterjesztett.

A hitelek, megtérítendő előlegek mind pontosan elszámoltattak, általában örömmel jelezhetem, hogy e tekintetben a legnagyobb pontosságot és lelkiismeretességet tapasztaltam.

A fentebb jelzett rovatokban bemutatom kivonatolva a házi és alapítványi pénztárak 1904. évi bevételének és kiadásainak zárószámadását főbb tételeiben, továbbá a város forgalmát, körkemenzei forgalmát, a ménés és tenyészgulya állását, a lovak és egyéb jószágok által elfogyasztott zabmennyiséget, a nyomda forgalmát és a külön kezeslésben álló világitási vállalat 1904. évi zárószámadását és egyáltalában mindazt, ami a város gazdasági háztartásával szorosabb összefüggésben van.

Az 1904. évi zárószámadásban ugy a rendes, mint a rendkívüli költségvetés bevételei és kiadási rovatainál bővebb megokolást csatoltunk, valamint azt is szem előtt tartottuk, hogy a zárószámadásnál az egyes alapok megfelelő tételére hivatkozunk, ami az összefüggés keresését azoknak kik a város gazdasági és kulturális életével foglalkozni szeretnek, az összefüggés keresését nagyban megkönnyítette. A vagyon főlérték összeállításánál a múlt és jelen év különbözete szembeszökően van felüntetve. A végösszeg szerint a vagyonszaporulat 943,534 kor. 93 fillért mutat, amiből joggal következtethető, hogy a városi hatóság minden vonalon igyekezett az okos és a város javát célzó intézkedéseket megtenni.

Cealtalan találja az olvasó városunk 1905. évi költségelirányzatának főbb összesített tételeit, valamint a város 1904. évi utadóalappjának és a törvényhatósági közületnek 1904. évi építési, kezelési és fenntartási kiadásairól szóló zárószámadásait.

Házipénztárunk naponként javuló helyzete azon reménnyel tölt el, hogy helyes irányban tovább vezető gazdasági politikánk kedvezőbb pénzügyi viszonyokat fog teremteni és a közel jövőben a közköltő apadását is elerjük.

A gyámpénztár 1904. évi forgalma a következő:

	Kézipénz		Betét és értékpapír		Adóselvél		Drágaság érték		Összesen	
	kor	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.		
1908 decz. 31. volt ...	5046	70	840019	99	128006	08	4050	68	2116192	45
1904 decz. 31. bejött ...	738140	85	589786	33	40542	30	2459	23	364928	47
Együtt	78187	53	1487806	01	128068	34	6519	01	2481120	92
1904 decz. 31-ig kiadás	781907	38	361916	14	520476	14	1231	11	183570	77
1904 decz. 31-ig marad	6290	17	105869	88	778132	20	9292	30	1845000	15

A gyámpénztárnak 1904. évi kormányhatóság által jóváhagyott mérlege szerint a gyámoltak és gondnokoltak követelése volt: 1.794,115 kor. 90 fill. ezzel szemben a gyámpénzt. fed. volt 1.854,443 kor. 10 fill.

A gyámpénztár az év folyamán négy ízben lett megvizsgálva. Minden vizsgálatnál rendben talált a bizottság mindent.

Magánfeleknél kamatra helyezve volt

1903 decz 31. 689,544 K 33 fill.
 „ 1904 ben kölcsön ada. 14,470 K — fill.
 Összesen 704,014 K 33 fill.
 „ 1904 december 31-ig visszafizetett 90,202 K 05 fill.
 „ marad 1904. év decz. végével 613,812 K 28 fill.
 Ezen tőkéből 15,300 korona 6%, kamatra kis koutakait illoiti.

A magánfeleknél elhelyezett tőkepénzek utáni kamattal fejében az árvékat tartja, tanitattja az árvaszék.

1903. év végével kamathátralék volt 10,387 K 52 fill.
 1904. év végéig befizetendő kam. volt 39,500 K 22 fill.

Összesen 49,887 K 74 fill.
 1904 év végéig befizetett kamat ... 41,822 K 06 fill.

„ „ hátralékban „ „ 6,065 K 88 fill.

A gyámság alul felszabadult 1904. évben 495 egyén.

A gondnokság alul „ „ 17 „

Összesen 512 egyén

Ezek közül gyámpénzt. kezelt pénzzel birt 75 „
 kiknek pénzüki vagy pénzértékük kiutaltatott és áraluk felvettett.

A gyámság vagy gondnokság alól felszabadult 495 egyén közül

a) ingó és ingatlan, vagy csak ingó, vagy csak ingat. vagyonnal birt 160 egyén

b) vagyontalan volt 277 egyén

A gyámhatósági intézkedéseket és az árvaszék ügyforgalmát az 1904. év folyamán tartott főlértékekörzések felülbírálta.

Tanügyi és közművelődés.

Városunk méltán nevezhető iskolák városának, mert bőven el vagyunk látva nemcsak elemi iskolákkal, hanem egyéb, — közep- és szakiskolával. És bár városunk végtelen sokat áldozott a multban és áldoz és áldoz jelenben is kulturális célokra, évről-évre mégis azt tapasztaljuk, hogy elemi iskolánk nem képesek befogadni a tanköteles gyermekeket. A városi tanács mindent elkövet arra nézve, hogy a tankötelesek helyet kapjanak, bár így is megtörténik, hogy egyes iskolákban túlszűfoltóság észlelhető, amit azonban fokoztatója a város községeinkhez mérten, igyekszünk megszüntetni.

Városunk területén 1904. évben a következő iskolák állottak fenn:

1. Állami elemi iskola a pallagi földmives iskolával kapcsolatban. A magyar kir. földmívelésügyi minisztérium szervezte és tartja fenn ezen iskolát, melyben a pallagi lakók gyermekei nyernek oktatást.

2. Községi iskolák: a) az ondódi tanjai iskola. Épült a város községén; fenntartója a város községe.

b) ohat-telekházi iskola; a város építtette, tartja fenn.

c) belsei-ohati iskola. Ugyancsak a város állította és tartja fenn.

d) kis-macsi iskola. A kis-macsi uradalom tulajdonosa özv. Steinfeld Mihályné urasszony a birtokán alkalmazottak és családja gyermekeinek oktatására tanjai vegyes iskolát tart fenn áldozatkészséggel.

3. Az ev. ref. felekezeti elemi iskolák. Az ev. ref. egyház nagy költséggel igyekszik az elemi iskolázatást a modern pedagógiai irányban vezetni. A város, mint erkölcsi testület nagy hozzájárulással támogatja a város

legrégibb és legnépesebb felekezetének népiszkolai oktatáságyát.

4. Egyleti iskolák:

A debreczeni jótékony nőegylet által fenntartott nőegyleti árvaházi iskola, mely elemi és osztaltan hat osztályból áll; ebben az iskolában, melyet a nőegylet első sorban árvái oktatására rendezett be és amelyben kizárólag leányok járnak, a következőket jelenthetem:

Az iskolai épületek száma	1
Az iskolai tanteremek száma	1
A tanulók száma	26
és pedig bentlakó	20
bejáró	6 kik évente

30 korona tandíjat fizetnek.

A tanítónők száma 1 okleveles.

A többi városunkban levő egyleti iskoláról alább külön czímek alatt emlíkeztem meg. Hasonlóképpen külön czímek alatt vannak alább felsorolva az ev. ref. felsőbb leányiskola; a róm. kath. felső leányiskola adatai.

Kisdudóv volt városunk területén 4

és pedig az Eötvös-utcán, Degenfeld-téren, Mester- és Timár-utcán Menházak pedig a Homok- és Csapó-kerten, nyári menedékház az Óhaton.

Az óvodák el voltak helyezve	4 épületben.
" " " " " " " " " " " " " " " " " "	4 tanteremben.
Az óvodák száma	—
A menházba járók száma	—
Az óvodai tanítónők száma	4 tanítónő
A menházvezetők	3 vezető.

Az elemi iskolákkal kapcsolatosan az ismétlődő oktatás is eredményesen működött; az összes ismétlődő tanulók száma

Ez iskolai építésekről, melyek az év folyamán történtek, valamint az iskolai épületek tartozásáról, javításáról és bővítéséről a középítkezések rovatában emlékezem meg jelezve, hogy városunk törvényhatóság bizottsága és tanácsa a rendelkezésére álló eszközökkel mindent elkövetett az oktatásügy szintjének emelésére, amint ugy 1904. évi zárószámadásunk, mint 1905. évi költség-előirányzatunk is igazol.

Ennek tulajdoníthatjuk, valamint az egyes felekezetek aldozatkésztségének, hogy iskoláink, egy elhelyezésre, mind berendezésre és felszerelésre kiállják a legszigorubb bírálatot Hiányok, elismerjük, hogy még mindig vannak és éppen ez okból a jövő év folyamán több tantermet fogunk építeni és az iskolákat itt-ott bővítjük.

A népiszkolákban különösen nagy gondot fordítottunk a vallásérkösi oktatásra és tanférfaink vigyázó szemekkel örököttek a tanulók lelke felett. És mivel a vallásos érzessel szépen összefér, sőt karöltve jár a hazafias eszmék ápolása, a nagyjaink, jelesünk iránt érzet kegyelet, tautestületünk minden kínálkozó alkalmat megragadott, hogy növendékek lelkében a szép és nemes iránt való érzéket felköltsék. Vallásos és hazafias ünnepeket rendeztek, melyeken a városi tanács majd minden esetben képviselteti magát.

A 16., közép- és szakiskolákról a következőkben van szerencsém jelentésemet betervezni:

M. kir. állami gazdasági tanintézet.

A debreczeni m. kir. állami gazdasági tanintézetnek, mely a Pallagon a modern igényeknek megfelelő épületekben van elhelyezve, az 1903—4. évben 42 hallgatója volt. A három éves kurzust több hallgató végezte el eredményel és ezen alapon oklevelet kapott.

A hallgatóság nagy részét földbirtokosok, bérlok és gazdatisztek fiai tették, ami azt bizonyítja, hogy az anyyi különböző nehézséggel és gazdasági bajokkal küzdő östermelő osztály fiai különösen nagy előszeretettel képezi ki a gazdasági pályára.

Debreczen sz. kir. városnak az intézetnél három alapítványi helye van.

Mint hogy a gazdasági intézet körében mintagazdaság folyik, ugy a helyi, mint a vidéki gazdák sürün látogatják a tanintézetet.

A tanári testület az ország különböző részeiben időnként gazdasági előadásokat rendezett.

A gazdasági tanintézetnél több közhasznu közgazdasági intézmény van szerves összefüggésben, és pedig:

1. A magyar királyi dohánytermelési kísérleti állomás, melynek működési köre egész Magyarországra kiterjed.
2. A m. kir. vegyikísérleti állomás, mely a folyó évben több hatóság és magánosok részéről beérkezett mintát vizsgál meg.
3. A m. kir. vetőmagvizsgáló állomás, melyet a folyó évben több gazda, kereskedő és hatóság vitte igénybe.
4. A meteorológiai állomás, mely észleleteit naponta háromszor küldi be a országos meteorológiai intézetnek.
5. A gazdatanácsadó bizottság, mely az idén sok esetben adott szakvéleményt.
6. A gazdasági tanintézettel kapcsolatban van a két éves tanítási folyamra berendezett földműves iskola.

A zenede.

Városunk ezen kulturális intézete ugy a növendékek tanításában, mint a hangversenyek rendezésében napról-napra nagyobb eredményt mutat fel. A város 4000 kor. támogatásban részesíti az intézetet, mely alapítványok kamataiból és tandíjból fedezi kiadásait. Tanítanak az intézetben különböző zenefajokot. Megemlítem e helyen, hogy ó Felsőge a zenede igazgatóját a közművelődés terén szervezett érdemeiért kir. tanácsosá nevezte ki. A zenedei növendékek száma az összes szakokon — volt, kik több alkalomból számoltak be előhaladásukról.

Ev. ref. tanítóképző-intézet.

A városunkban fennálló ev. ref. tanítóképző-intézetbe az 1903—4. tanítási évre beiratkozott 231 tanuló az I. félévben, míg a II-ikba csak 227; vallás szerint volt 229 ev. ref. és 2 rk., illetve 227 ev. ref. és 2 rk., a tanuló közül debreczeni illetőségű volt 35, a többi az ország más vármegyéiből való. Tanításra az 1903—4. folyamán kibocsátott 6 tanuló. Az előmenetel kielégítő, sőt jónak mondható. Az iskola körében az ifjak dicsegetes buzgalmat fejtettek ki az önképzés terén az önképzőkörben. Volt az intézetnek Csoconairól nevezett énekkara, vonós zenekar, fuvó zenekar. A segítő-egyesület nemesen töltötte be hivatását, mert 44 tanulónak 890 korona segélyt adott. Az egyesület vagyona a tanévben 701 kor. 57 fillérral gyarapodott; vagyona 3922 kor. 89 fill., azonkívül a segítő-egylet célzaira van még 968 kor. 15 fillér alapja. Az iskola tornakörének vagyona 249 kor. 19 fillér. Érdemes feljegyezni, hogy az ev. ref. tanulók tandíjat nem fizetnek és közülök 161-en lakást élveztek, 81-en pedig a tápintézetben nyertek ellátást. Temetési éneklési díjból 7302 kor. 40 fill. folyt be, melyből az éneklő tanulóknak 4601 kor. 28 fillért kaptak. A tanítóképző betegait a betegsegélyező pénztár intézi.

Az intézetnek 6 külön ösztöndíj alapítványa van 24.994 korona értékben. A kiadott ösztöndíjak összese 4223 kor., ezenkívül a tanulók 38 kor értékű könyv ajándékot kaptak.

A tanközpont vizsgálatokra 49 ifju jelentkezett, míg a rendkívüli képesítésen 2 tanuló kapott oklevelet. A gyakori iskolába 53 növendék volt felvéve.

Az intézet növendékei az év folyamán hazafias ünnepeket tartottak, megünnepeleék az ünnepeket és az egyes nevezetesebb események évfordulóit.

A tanulói előmenetel és a tanulók erkölcsi magaviselete nagyobb kifogás alá nem esett.

A debreczeni kereskedelmi tanintézet.

Ezen tanintézet áll a) a felső kereskedelmi iskolából,

b) a polgári fiú iskolából,

c) kereskedő tanonciskolából,

d) női kereskedelmi tanfolyamból,

e) keresk. esti szaktanfolyamból,

valamennyinek fenntartója az 1715-ben alakult kereskedő társulat.

A) A felső kereskedelmi iskolában év végén volt rendszeres tanuló 105, beiratkozott év elején 116, ebből rk. volt 17, gk. 2, ev. ref. 23, ág. ev. 4, izr. 69, unitárius 1; anyanyelvre magyar 114, német 2; — tandíjmentes volt 2, fél tandíjas 9, segélyben részesült 34. — Előmenetelre: jeles rendű 5

jó rendű 14

előségiés 63

javítóvizsg. 20

osztályismétlésre 3

osztályozatlan 4

évközben kil. 7

B) Polgári fiúiskolába beiratkozott 203 tanuló, év végén maradt 190 és pedig rk. 53, ev. ref. 97, ág. ev. 5, izraelita 36, gör. kath. 10, gk. 2; anyanyelvre magyar 188, német 10, tót 3, román 2, tandíjmentes volt 1.

C) A kereskedő tanonciskolába beiratkozott 181 tanuló, maradt év végén 165; vallásra ev. ref. 76, rk. 35, izr. 60, ág. ev. 4, gk. 6.

D) Női kereskedelmi tanfolyam. Beiratkozott 29, év végén maradt 27; és pedig rk. 9, ev. ref. 7, izr. 10, ág. ev. 3, anyanyelvre 26 magyar, 2 német.

E) Kereskedelmi esti szaktanfolyam. Jelentkezett 30 férfi- és 10 nőhaligat, kik közül év végére 32-en maradtak.

Előmenetel és fegyelem jónak mondható.

Az iskolák hazafias ünnepeket tartottak.

Az 61 iskolában 4634 kor. tandíjat engedtek el.

A segélyző-egylet 460 koronát adott segélyezősekre és 342 kor. értékű tankönyvet adott. Jeles és jóviselőt tanulókat 245 koronával jutalmazott.

Az iskolákat és pedig a felső kereskedelmi iskolát a vallás- és közoktatásügyi kormány 12,600 koronával, ugyanezt és a tanonciskolát Debreczen sz. kir. város 8000, a fiúiskolát 8000, a kereskedelmi és iparkamara 2000 koronával támogatja.

Ezen évben Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlése az iskola kibővítési céljaira 786,000 drb. elsőrendű cseréptéglát szávozott meg.

Katonai előkészítő tanfolyam.

Lichtblau Albert katonai előkészítő tanfolyamot tart fenn egy éves önkéntességet viszonyítani akarók számára.

Az intézet miniszteri ellenőrség alatt áll. Tandíj száma 0, tanítványok, illetve hallgatók száma 41.

Nőpariskola.

A debreczeni jótékony nőegylet vezetése alatt álló nőpariskolát a magas kormány és Debreczen sz. kir. város anyagilag és erkölcsileg támogatja. Az intézet himző-éheér- és ruhavarró osztályból áll. A három osztályba beiratkozott 87 növendék, osztályozva 75. Vallásra névse 52 ev. ref. 28 r. k., 6 ág. ev. és 10 izraelita, valamennyien magyar anyanyelvűek. Az intézet kiadása volt 10,711 kor. 18 f.; bevétele 10,739 kor. A bevétel közt van Debreczen sz. kir. város 4000, az állam 1200 és a kereskedelmi és iparkamara 300 koronás évi segélye. A felszerelés értéke 4568 kor. 60 f. Ajánvendékek tanulnak szabadkezei rajzot, magyar irodalmi és számatani tananyagot. A növendékek a himzőosztályban 792 drb.; a fehévarróban 89; és a ruhavarró osztályban 420 drb. munkát készítettek. Az intézet ügyeit a felügyelő-bizottság vezeti. A tanintézet oklevelés tanítónőkből és két graudó tanárból áll. Az intézet a tanítónőket évenként felváltva tanulmányútra küldi és arra az időre segélyrel látja el. A kiküldött tanulmányútnak eredményéről a felügyelő-bizottságnak írásban számol be.

Iparos-tanonciskola.

Az év folyamán beiratkozott:

a III. osztályba ... 369 tanuló

a II. " " ... 281 "

az I. " " ... 336 "

az előkészítőbe ... 115 "

Összesen 1101

ebből esti tanfolyamra járt 939

szakrajzra járt 162

Összesen 1101

Az iparágakat tekintve, a tanulók közül volt (rajz-tanfolymot tanulók)

ács 16

fémipari munkás 58

asztalos 33

kőműves 17

lábbeli készítő ... 82

szabó 40

Összesen 276

Az iskolai év folyamán

felszabadult 110

töröltetett 88

Maradt az év végén 903, ezek közül és a kima-radottak közül

debreczeni ill. 606

vidéki " 495

Összesen 1101

Anyanyelvre névse magyar 1098

" " német 1

" " oláh 2=1101.

A bort tanulók 70 iparágára készülettek, legtöbb (130) volt sziamudia.

Az iskolai év végén maradt 903 tanuló; pénz, könyv- jutalomban részesült 216 tanuló, dícséretet nyert 53

Megemlítem, hogy Szűcs Izso ur a nagyváradi iparos-tanonciskola és továbbképző segédek tanfolyamának érdemes igazgatója 10 napra terjedő előadást rendezett ipariskolánkban a modern rajztanításról. Iparos tanoncaink ebben szép haladást tanúsítanak.

Ev. ref. felsőbb leányiskola.

A Debreczeni ev. ref. egyház leánynevelő intézetében ugyanazon igazgatás alatt volt az 1903—1904 iskolai évben:

- négy osztályú elemi iskola,
- " " gyakorló iskola,
- elsőrendű felsőbb leány iskola,
- tanítónőképző intézet,
- internátus.

A kormányzói felügyelet tekintetében Debreczen sz. kir. város is részt vesz és annak igazgató tanácsában helyet foglal.

Főbb adatok.

A) Elemi iskola.

1. Négy osztályú gyakorló iskola. Tanerők száma: 1. Növendék van 38
2. Négy osztályú elemi iskola. Tanerők száma: 2. Növendék van 75
Összesen 113

B) Felsőbb leányiskola.

1. Hat osztályú iskola. Tanerők száma; 14. Növendékek száma 220 rendes tanuló és 53 magán tanuló. Konfirmáltatott 53.

C) Tanítónőképző intézet.

Négy osztályú. A tanerők száma 12.
A növendékek száma 145 rendes és 28 magán.
Összesen 173

D) Vallásra nézve:

1. A gyakorló isk. ev. ref. 35
2. Az elemi isk. " " 75, ág. ev. 1, rk. 1
3. A fels. l. isk. " " 180, " " 16, " 7, izr. 17
4. A tanítónőképz. " " 120, " " 4, " 5, " 8
Össz. ev. ref. 419, ág. ev. 21, rk. 13, izr. 25

E) elemi iskolai oklevelet kapott 38 növendék, részben jeles, jó, részben elégséges osztállyal.

Szövőipariszkola.

A Debreczeni jótékony nőegylet évekkel ezelőtt szövőipari szakiskolát állított fel árvaaházának ezen célra átengedett és nagy költséggel átalakított helyiségében, a kormány és városunk támogatásával. A kereskedelmi kormány 2000 korona állami segítyt utalt ki a nőegyletnek és hat szövőszéket adományozott, míg a nemes város költségvetésében évenként 600 koronát és 6 ól tűzfát szavazott meg az iskolára. A szövőipari szakiskolának kettős célja van és pedig nemzetgazdasági és szociális. A debreczeni jótékony nőegylet ugyanis tapasztalva azt, hogy a hazai háziipar mostoha elbánásban részesül a külföld érték-telen gyártmányaival szemben, szövőipari szakiskolájában a házi iparra akarja nevelni azokat, a kikerre vállalkoznak. Sikerült is a szövés iránt való érdeklődést felkeltetni és az iskolában évenként 30—40 nőt képez ki a szövésben való jártasságban, akik aztán részben maguk kezére, részben a nőegyleti iskolában dolgoznak. És ezzel szociális bajokat is szüntet a nőegylet, mert könnyű és tisztas keresetforrást nyit azoknak, akik eddig kicsiny háztartásuk gondjaiból felmaradt idejüket téltelenségben töltötték. A szövőipariszakiskolát ezen évben meglátogatta a kereskedelemügyi miniszter megbízásából Thiering Oszkár, a késmárki m. kir. állami szövőipari szakiskola igazgatója, a legnagyobb elismerését fejezve ki nemcsak az iskola vezetése felett, hanem a gyártmányok szépsége, jósága és olcsósága felett is.

Az intézetben fennállása óta 76 tanuló sajátította el a szövés mesterségét; a munkás nők 5000 korona értékű vásznat, ruhaneműt gyártottak melyeket nagy előszeretettel vesz meg a nagy közönség.

A debreczeni jótékony nőegylet árvaházának hat osztályú osztallan elemi iskolája.

A debreczeni jótékony nőegylet árvaházában teljesen a saját költségén iskolát tart fenn, részint árvái, részint kívülről bejáró növendékei részére, összesen 27 leány gyermeket tanított, egy okleveles tanító nő, kinek javadalma a nőegylet pénztárából 800 korona.

A debreczeni szállodások, vendéglősök, kávéosok és korcsmárosok ipartársulatának szakirányú tanonciskolája.

Ezen szakirányú tanonciskolába ez évben 27 növendék iratkozott be, és pedig az I. osztályba 11, az idén megnyit II. osztályba 16. Az év végén a két osztályban összesen 20 tanuló maradt. Az iskolát az ipartársulat tartja fenn. Előmenetelre nézve az I. osztály megmaradt 8 tanuló közül 4 jó és 4 elégséges, a II. osztályba járó és vizgálatra jelentkező növendék közül 2 jeles, 2 jó, 7 elégséges és 1 elégtelen osztályzatot kapott. — Vallásukra nézve 11 volt ref., 6 róm. kath., 2 gör. kath és 1 izraelita. A bizottság az iskola érdekében négy ízben tartott ülést. Az iskolára a debreczeni ker. és iparkamara 150 koronát adott. Az iskolának jöltevéők 138 koronát adományoztak. A fenntartó testület egyébiránt ugy az államtól, mint a várostól anyagi támogatást kért.

Rendelet.

19.961/III-c — 1906. B. M. szamu körrendelet.

Az ásványolajok szállítása s tartására vonatkozó 112,771—1905. sz. körrendelet életbelépésének felfüggesztése.

Valamennyi vármegye és városi törvényhatóság első tisztviselőjének.

Az ásványolajok szállítása és tartására vonatkozó 112,771—1905 sz. körrendelet némely rendelkezéseinek módosítása, különösen pedig ezen körrendelet életbelépési határidejének felfüggesztése iránt — különböző kereskedelmi és ipari köröknek részint a kereskedelmi miniszter urhoz, részint közvetlenül hozzám intézett kéréseit méltányolva, a kért módosítások megállapítása végett szakértekezlet megtartását határoztam el, mihez képest az ennek alapján szükségesnek mutatkozó 112,771—1905 sz. a. kiadott körrendelet 11. §-ában meghatározott életbelépési határidőt további rendelkezéssig ezennel felfüggesztem.

Miről Czimedet tudomás s a legszelebb körü közhírtétét véget értesitem.

Budapest, 1906 február hó 25-én.

A miniszter helyot:
Sélley,
Államtitkár.

Hirek.

— Rendkívüli bizottsági közgyűlés. Naszády Iván királyi biztos Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági tagjaihoz a következő meghívót küldötte.

Királyi biztos Debreczen.

Meghívó

Ő császári és apostoli királyi felsége f. é. február hó 22-én Debreczen sz. kir. város közönségéhez intézett legfelsőbb királyi leiratával engem Debreczen sz. kir. városra nézve teljes hatalom királyi biztossá legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, ezen legkegyelmesebb királyi leiratnak a sz. kir. város közönsége előtt leendő kihirdetése végett folyó évi márczius hó 17-én délelőtt 11 órakor a városi székház nagytermében rendkívüli bizottsági közgyűlést hívok össze, amelyre a t. bizottsági tag urak ezenel meghívom.

Debreczen, 1906. évi márczius hó 9-én.

Hazafiu! üdvözzel!

Naszády Iván,

királyi bizt.

Értesítés. A hadkötelesek összeírása alkalmával megállapított, hogy az alább felsorolt egyének mindaddig nem jelentkeztek, tehát ezek mint teljesen ismeretlen hadkötelesek tartatnak nyilván s feltalálásuk esetén — ha elmaradásukat elfogadható indokkal igazolnani nem tudják — a védtörvény 35. §. alapján szigoruan meg fognak büntetenni. — Ennélfogva felkéretnek elősorban a szülők és kereszt-szülők, továbbá a rokonok és a közönség, hogy ha ezen hadkötelesek hollétéről avagy esetleges elhalálozásáról tudomással bírnának, azt a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városház, emelet 19. szám) bejelenteni sziveskedjenek:

Böszörményi József, szülei Dániel, Albert Juliánna. Hajnal Ferencz, anyja Eszter. Mike Lajos, anyja Juliánna. Szilágyi Gábor, szülei Gábor, Nagy Juliánna. Szilágyi Lajos, anyja Juliánna. Tarjányi Ferencz, anyja Erzsébet. Végh József, anyja Zsuzsánna. Balogh János, anyja Mária. Demkó Béla, szülei Jakab, Valkovszki Johanna. Kocsis Gusztáv, anyja Mária. Migléczy Miklós, anyja Juliánna. Molnár János Elemér, szülei János, Kostya Mária. Orosz Sándor, anyja Erzsébet. Papp János, szülei József, Gál Rozália. Berger István, szülei Gyula, Rosenfeld Hanni. Fischer Samu, szülei Hermann, Goldstein Katalin. Geiger Alfréd, szülei József, Geiger Anna. Goldstein Gyula, szülei Simon, Grünbaum Záli. Grünvald József, szülei Ferencz, Vaxberger Záli. Goldstein Jenő, szülei Adolf, Neufeld Czili. Schvitzer Márton, szülei Hermann, Grünfeld Róza. Steiner Jenő, szülei Simon, Liebersten Záli. Tischler Fülöp, szülei József, Deutsch Mari. Weisz Jenő, anyja Lina. Kovács József, szülei János, Major Borbála. Tatárka János, szülei Antal, Tóbi Borbála.

A városi tanács katonái és illetőségi ügyosztálya.

Utmutató a városházán.

A polgármester fogad minden kedden és pénteken 11 órakor.

A tanács rendes tanácsülést hétfőn és esütörtökön délelőtt tart; a tanácsnokok ez időben feleket nem fogadnak.

Az árvaszék szerdán és szombaton és a hó utolsó napján délelőtt tartja üléseit. Az árvaszéki eladók felekek felvilágosítást adnak és fogadnak hétfőn, kedden, esütörtökön, pénteken d. e. 10—12-ig.

A közigazgatási bizottság minden hó 5-ikén tartja üléseit.

Az iktató hivatal hétköznapokon d. e. 9-től 12-ig, d. u. 3—5-ig, vasárnap és ünnepnapon 9—11-ig fogad el beadványokat.

Hivatalos órák a városházán. Hétköznapokon d. e. 9—12-ig, délután 3—6-ig; vasárnapokon és ünnepnapokon 9—12-ig.

A hivatalok és azok száma a városház 16- és mellékkapui alatt kifüggesztett táblákon jelezve vannak.

Hirdetések lekötésére legalkalmasabb a városi könyvnyomda-vállalat kiadásában megjelenő

„A VÁROS“
ozimú heti lap.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legutányszerűbben és jótállás mellett eszközi FÖLDVÁRI L. debreczeni első elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. sz. (az udvarban). Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára.

Képes árjegyzék ingyen. Telefon-szám 168.

Uri divat, kalap és fehérnemű üzlet Békés Lajos Debreczen, Piac-u. 44. dr. Ujfalussy-ház Angol női bluzsokat, férfi fehérneműket és kelenygeket mérték szerint a legszebb kivitelben készit.

TELEFON 308.

MELOCCO PÉTER

TELEFON 308.

GYŐR. ~ ~ ~ BUDAPEST. ~ ~ ~ DEBRECZEN.

Képviselet: Debreczen és Hajdumegye részére: LUKÁCS VILMOSNÁL, Hatvan-utca 5.

Márványmozaiklap.
Műkő- és Cseméntárugár.
Beton és vasbeton.
Építési vállalat.
Átereszek készítése.

Szabadalmazott géppel gyártott **karmantus** és **csömöszölt** Cementesővek, Csatornázás.
Beton és Granito Ferrazo burkoló munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkívül olcsó áron a JOHN-féle kéménytoldó,

mely minden kémény huzatát megjavítja, füstszaklatást megszüntet.